

[JBPR 2012/61 Tijdig appel, Indiening van stukken bij een verkeerd gerecht, Ontvangsttheorie, Eisen goede procesorde](#)

Ook

gepubliceerd in: [LJN BT2416](#)

Overige referenties: [NJ 1997/652](#), [NJ 2000/154](#), [NJ 2000/314](#), [NJ 2005/465](#), [NJ 2009/488](#), [NJ 2012/198](#), [NJF 2004/226](#), [JBPR 2002/3](#), [JBPR 2004/17](#), [JBPR 2005/64](#), [JBPR 2007/60](#), [JBPR 2007/85](#)

**JBPR 2012/61 Hoge Raad 's-Gravenhage, 23-09-2011, 10/03989, LJN BT2416
Tijdig appel, Indiening van stukken bij een verkeerd gerecht, Ontvangsttheorie, Eisen goede procesorde**

Aflevering JBPR 2012 afl. 5

Vindplaats JBPR 2012/61

College Hoge Raad 's-Gravenhage

Uitspraakdatum 2011-09-23

Rolnummer 10/03989
LJN BT2416

Rechter(s) mr. Numann
mr. Van Oven
mr. Van Schendel
mr. Streefkerk
mr. Snijders

Partijen [De man] te [woonplaats],
verzoeker tot cassatie,
advocaat: mr. H.J.W. Alt,
tegen
[de vrouw] te [woonplaats],
verweerster in cassatie,
advocaat: mr. L. van den Eshof.

Partijen zullen hierna ook worden aangeduid als de man en de vrouw.

Noot *mr. A.J.J.G. Schijns*

Trefwoorden Tijdig appel
Indiening van stukken bij een verkeerd gerecht
Ontvangsttheorie
Eisen goede procesorde

Regelgeving Rv - 358
Rv - 359

JBPR 2012/61 Hoge Raad 's-Gravenhage, 23-09-2011, 10/03989, LJN BT2416
Tijdig appel, Indiening van stukken bij een verkeerd gerecht, Ontvangsttheorie, Eisen goede procesorde

» **Samenvatting**

Indien een verzoekschrift is gericht aan het juiste gerecht, maar wordt ingediend bij een ander gerecht, mag verwacht worden dat de griffie van dit laatste gerecht deze fout binnen korte tijd onderkent en het verzoekschrift dan onverwijld doorgeleidt naar het juiste gerecht. Een redelijke, met de eisen van een goede procesorde verenigbare wetstoepassing brengt mee dat een dergelijk verzoekschrift wordt geacht te zijn ingediend op het tijdstip van binnenkomst bij het andere, verkeerde gerecht.

» **Uitspraak**

Conclusie Advocaat-Generaal

(mr. Strikwerda)

1. De partijen in deze procedure, hierna: de man en de vrouw, zijn op 19 mei 2000 te 's-Gravenhage met elkaar gehuwd. De vrouw heeft op 13 februari 2008 bij de rechtbank 's-Gravenhage een verzoekschrift tot echtscheiding met nevenvoorzieningen ingediend. Bij beschikking van 12 augustus 2009 heeft de rechtbank de echtscheiding tussen partijen uitgesproken en enige nevenvoorzieningen getroffen.

2. De man is van de beschikking van de rechtbank in hoger beroep gegaan bij het gerechtshof te 's-Gravenhage. Bij beschikking van 9 juni 2010 heeft het hof de man niet-ontvankelijk verklaard in zijn hoger beroep. Daartoe heeft het hof onder meer overwogen (r.o. 3):

“Gebleken is dat het beroepschrift, dat is geadresseerd aan het hof, op 12 november 2009 door de advocaat van de man vooruit per fax is gezonden, waarbij gebruik is gemaakt van het faxnummer van de rechtbank 's-Gravenhage in plaats van het faxnummer van dit hof. De fax naar de griffie van de rechtbank is, blijkens het faxbericht, om 16:39 uur verzonden, derhalve na sluitingstijd van de griffie, zodat het beroepschrift niet meer dezelfde dag kon worden doorgeleid naar de griffie van het hof. De griffie van de rechtbank heeft het beroepschrift op de eerst mogelijke datum, te weten 13 november 2009, doorgezonden naar de griffie van het hof. Het hof is van oordeel dat het gebruik maken van een verkeerd faxnummer voor risico van de verzender dient te komen. Gesteld noch gebleken is dat de man hiervan geen verwijt valt te maken. Er is geen sprake van bijzondere omstandigheden die in dit geval tot het oordeel zouden moeten leiden dat het hoger beroep geacht moet worden tijdig te zijn ingesteld.”

3. De man is tegen de beschikking van het hof (tijdig) in cassatie gekomen met een uit vijf onderdelen opgebouwd middel. Bij aanvullend verzoekschrift tot cassatie heeft de man één van de middelonderdelen aangevuld. De vrouw heeft een verweerschrift in cassatie ingediend en daarbij het middel bestreden met conclusie tot verwerping van het cassatieberoep.

4. De onderdelen 1.1, 1.2 en 1.3 van het middel keren zich tegen de overweging van het hof dat de fax blijkens het faxbericht om 16.39 uur en derhalve na sluitingstijd naar de griffie van de rechtbank is verzonden en niet meer dezelfde dag kon worden doorgeleid naar de griffie van het hof. De onderdelen 1.1 en 1.3 bestrijden deze overweging als onbegrijpelijk omdat uit het toepasselijke procesreglement blijkt dat de griffie tussen 8.30 uur en 17.00 uur telefonisch bereikbaar is, terwijl ook de Centrale Informatiebalie – de gezamenlijke locatie voor onder meer de afgifte van stukken aan de rechtbank en het hof – tot 17.00 uur open is, zodat er in ieder geval iemand aanwezig moet zijn geweest die het beroepschrift naar de juiste griffie had kunnen doorleiden. Onderdeel 1.2 (zoals aangevuld bij het aanvullend verzoekschrift tot cassatie) beklagt zich erover dat het hof met de bestreden overweging buiten de grenzen van de rechtsstrijd is getreden en zich heeft schuldig gemaakt aan een ontoelaatbare aanvulling van de feiten, aangezien de vrouw niet heeft gesteld dat het verzoekschrift na sluitingstijd van de griffie is verzonden.

5. Wie bij de indiening van stukken ter griffie van een gerecht kiest voor verzending per fax, draagt het risico als daarbij iets misgaat. Dit uitgangspunt ligt zowel in de parlementaire geschiedenis met betrekking tot art. 33 (oud) Rv als in de jurisprudentie besloten. Van het uitgangspunt wordt slechts afgeweken als het misgaan het gevolg is van een handeling van het gerecht, van een handeling van een persoon voor wie het gerecht aansprakelijk is, of van andere omstandigheden die het gerecht betreffen en rechtvaardigen dat het misgaan niet voor risico komt van de indiener van het stuk. Een voorbeeld van dit laatste is de situatie dat door het gerecht een verkeerd faxnummer is doorgegeven. Een ander voorbeeld is de situatie dat een stuk bij een overkoepelende organisatie is ingediend en deze organisatie het stuk niet heeft doorgezonden, terwijl het wel voor doorzending had moeten zorgdragen omdat de juiste instantie ook onder deze organisatie ressorteert. Onder dergelijke omstandigheden wordt het beroepschrift geacht tijdig op de juiste plaats te zijn ingediend. In wezen betreft het hier een uitwerking van de ontvangsttheorie van art. 3:37 lid 3 BW. Zie Kamerstukken II 1999/2000, 26 855, nr. 5, blz. 35; Kamerstukken II 2006/2007, 30 825, nr. 7, blz. 8/9; HR 1 juli 1997, LJN: ZC2411, NJ 1997, 652; Hof Amsterdam 24 maart 1998, LJN: AD2852, NJ 2000, 154; HR 24 maart 2000, LJN AA5263, NJ 2000, 314; HR 4 mei 2007, LJN: AZ7611, JBPr 2007, 60 nt. J.J. Dammingh; Hof 's-Hertogenbosch 3 juli 2007, LJN: BA8995, JBPr 2007, 85 nt. G. van Rijssen. Zie voorts Asser Procesrecht/Bakels, Hammerstein & Wesseling-van Gent (2009) nr. 233; T.F.E. Tjong Tjin Tai, in: Burgerlijke Rechtsvordering, losbl., art. 33, aant. 6 en 7.

6. Met zijn overweging dat het beroepschrift na sluitingstijd bij de griffie van de rechtbank is binnengekomen en derhalve pas na het verstrijken van de beroepstermijn kon worden doorgeleid naar de griffie van het hof, heeft het hof kennelijk tot uitdrukking willen brengen dat de niet tijdige ontvangst van het beroepschrift niet het gevolg is van een handeling van het gerecht, van een handeling van personen voor wie het gerecht aansprakelijk is, of van andere omstandigheden die het gerecht betreffen, zodat niet in die zin sprake is van een bijzondere omstandigheid die meebrengt dat het beroepschrift moet worden geacht tijdig op de juiste plaats te zijn ingediend. Daarbij moet worden aangetekend dat ook indien het beroepschrift vóór sluitingstijd bij de griffie van de rechtbank zou zijn ingediend en dit beroepschrift desalniettemin niet door de griffie zou zijn doorgeleid, niet sprake is van een dergelijke omstandigheid. In civiele zaken rust op de instantie aan welke een stuk ten onrechte is toegezonden niet de plicht het stuk door te zenden, tenzij sprake is van een indiening bij een verkeerde sector binnen een gerecht. Zie HR 24 maart 2000, LJN: AA5263, NJ 2000, 314; HR 31 mei 2002, LJN: AE07046, JBPr 2002, 3 nt. E.L. Schaafsma-Beversluis; Hof Amsterdam 18 december 2003, LJN: AO8729, NJF 2004, 226.

7. Uit het vorenstaande volgt dat de klachten van de onderdelen 1.1, 1.2 en 1.3 reeds moeten falen wegens gebrek aan belang. Ook indien zou moeten worden aangenomen dat het beroepschrift vóór sluitingstijd bij de griffie van de rechtbank is binnengekomen, kan dit niet afdoen aan het oordeel van het hof dat het gebruik maken van een verkeerd faxnummer voor risico van de verzender dient te komen, dat gesteld noch gebleken is dat de man hiervan geen verwijt valt te maken, en dat er daarom geen sprake is van bijzondere omstandigheden die in dit geval tot het oordeel zouden moeten leiden dat het hoger beroep geacht moet worden tijdig te zijn ingesteld.

8. Onderdeel 1.4 keert zich met, als ik het goed zie, een drietal klachten tegen r.o. 3 in haar geheel. In de eerste plaats voert het onderdeel als klacht aan dat het hof de deformalisering van het huidige procesrecht heeft miskend; in het licht van de deformalisering had het hof de man de mogelijkheid moeten bieden zijn verzuim binnen bekwame tijd te herstellen. Als tweede klacht voert het onderdeel aan dat hier, anders dan het hof heeft overwogen, sprake is van een bijzondere omstandigheid die tot het oordeel had moeten leiden dat het hoger beroep moet worden geacht tijdig te zijn ingesteld; deze bijzondere omstandigheid is volgens het onderdeel hierin gelegen dat de man zijn verzuim op 13 november 2010, derhalve daags na de onjuiste verzending en op de eerstdienende dag na het verlopen van de beroepstermijn, heeft hersteld door een origineel exemplaar van zijn beroepschrift bij de griffie van het hof in te dienen. Tot slot klaagt het onderdeel dat de niet-ontvankelijkheid een te zware sanctie is, nu de vrouw door ontvankelijkverklaring van de man in het geheel niet in haar procesbelang wordt geschaad en de niet-ontvankelijkverklaring voor de man tot onevenredig schade leidt.

9. Ook dit onderdeel is naar mijn oordeel tevergeefs voorgesteld. De daarin vervatte klachten miskennen dat, gelet op de strekking van voorschriften inzake beroepstermijnen, zowel de rechtszekerheid en als de eisen van een goede procesorde verlangen dat aan de in de wet gestelde beroepstermijnen in beginsel strak de hand wordt gehouden. Dit geldt niet alleen als binnen de beroepstermijn in het geheel geen actie is ondernomen, maar ook in het geval dat het beroepschrift weliswaar tijdig, maar bij een verkeerde griffie is ingediend en pas na het verstrijken van de beroepstermijn bij de juiste griffie binnenkomt. De deformaliseringstendensen in het burgerlijk procesrecht ten spijt, is hier slechts onder bijzondere omstandigheden een uitzondering mogelijk. Zie HR 28 november 2003, LJN: AN8489, NJ 2005, 465 nt. W.D.H. Asser, JBPr 2004, 17 nt. E. Gras; HR 10 juni 2005, LJN: AT1097, JBPr 2005, 64 nt. F.J.H. Hovens; HR 24 april 2009, LJN: BH3192, NJ 2009, 488 nt. A.I.M. van Mierlo. Zie voorts G. van Rijsen, noot onder Hof 's-Hertogenbosch 3 juli 2007, LJN: BA8995, JBPr 2007, 85; H.J. Snijders, C.J.M. Klaassen en G.J. Meijer, Nederlands Burgerlijk Procesrecht, 2007, nrs. 243 en 320; Asser Procesrecht/Bakels, Hammerstein & Wesseling-van Gent (2009), nrs. 40 en 110-111; M. Ynzonides en E.D. van Geuns, in: Burgerlijke Rechtsvordering, losbl., art. 339, aant. 2, en art. 358, aant. 15.

10. Een algemene mogelijkheid om een verzuim als het onderhavige na het verstrijken van de beroepstermijn te herstellen, zoals het onderdeel voorstaat, is in strijd met de hoofdregel dat aan de in de wet gestelde beroepstermijnen strak de hand moet worden gehouden. Het oordeel van het hof dat in deze zaak niet is gebleken van bijzondere omstandigheden die een uitzondering op de hoofdregel zouden kunnen rechtvaardigen, is onjuist noch onbegrijpelijk. Met name kan de door de tweede klacht van het onderdeel aangevoerde omstandigheid dat de man op 13 november 2010, derhalve daags na het verlopen van de beroepstermijn, een origineel exemplaar van zijn beroepschrift bij de griffie van het hof heeft ingediend, gezien de eerder vermelde gegevens, niet gelden als een dergelijke bijzondere omstandigheid. Voor

de kennelijk door de laatste klacht van het onderdeel voorgestane belangenafweging in het kader van de beoordeling van de ontvankelijkheid in verband met overschrijding van de beroepstermijn is, gelet op de strekking van voorschriften inzake beroepstermijnen, geen plaats. Vgl. A. Knigge, Deformalisering, benadeling en partij-perikelen, in: Rutgers-bundel, 2005, blz. 187 e.v., blz. 193/194.

11. Onderdeel 1.5 van het middel bouwt voort op de eerder voorgestelde onderdelen en moet het lot daarvan delen.

De conclusie strekt tot verwerping van het beroep.

Hoge Raad

1. Het geding in feitelijke instanties

Voor het verloop van het geding in feitelijke instanties verwijst de Hoge Raad naar de navolgende stukken:

a. de beschikkingen in de zaak 304663 van de rechtbank 's-Gravenhage van 12 augustus 2009 en 21 september 2009;

b. de beschikking in de zaak 200.048.613/01 van het gerechtshof te 's-Gravenhage van 9 juni 2010.

(...; *red.*)

2. Het geding in cassatie

(...; *red.*)

3. Beoordeling van het middel

3.1. In cassatie kan van het volgende worden uitgegaan:

i. De man is bij verzoekschrift, gericht aan het gerechtshof te 's-Gravenhage, in hoger beroep gekomen van de beschikking in deze zaak van de rechtbank 's-Gravenhage van 12 augustus 2009.

ii. Het verzoekschrift is op de laatste dag van de termijn, 12 november 2009, per fax gezonden naar de griffie. De volgende dag is het originele verzoekschrift bij de griffie van het hof bezorgd.

iii. Bij de verzending per fax is gebruik gemaakt van het faxnummer van de rechtbank 's-Gravenhage in plaats van het faxnummer van het hof. De fax is om 16.39 uur bij de griffie van de rechtbank binnengekomen, wat na sluitingstijd was.

iv. De griffie van de rechtbank heeft de fax de volgende dag doorgeleid naar de griffie van het hof.

3.2. Het hof heeft de man niet-ontvankelijk verklaard in zijn hoger beroep, omdat de man het verzoekschrift te laat heeft ingediend, nu dat pas op 13 november 2009 bij de griffie van het hof is binnengekomen. Daarbij heeft het hof overwogen dat de fax, omdat zij op 12 november 2009 na sluitingstijd bij de griffie van de rechtbank is binnengekomen, niet meer op diezelfde dag kon worden doorgeleid naar de griffie van het hof, en dat het gebruik maken van een verkeerd faxnummer voor rekening komt van de verzender. Volgens het hof zijn er geen bijzondere omstandigheden gebleken die tot het oordeel kunnen leiden dat het hoger beroep tijdig is ingesteld.

3.3. Het gaat hier om het geval dat een verzoekschrift is gericht aan het juiste gerecht, maar vanwege de verzoeker wordt ingediend bij een ander gerecht. Verwacht mag worden dat de griffie van dit laatste gerecht deze fout binnen korte tijd onderkent en het verzoekschrift dan onverwijld doorgeleidt naar het juiste gerecht.

Deze doorgeleiding zal echter in de praktijk niet altijd dezelfde dag (kunnen) plaatsvinden, zoals de feiten van deze zaak illustreren. Een redelijke, met de eisen van een goede procesorde verenigbare wetstoepassing brengt daarom mee dat een dergelijk verzoekschrift geacht wordt te zijn ingediend op het tijdstip van binnenkomst bij het andere, verkeerde gerecht. Doordat de griffie van dit gerecht, evenals de griffie van het juiste gerecht, de ontvangst en het tijdstip van het verzoekschrift registreert en behoort te registreren, staan de ontvangst en het tijdstip daarvan met de vereiste mate van zekerheid vast.

De man heeft het appelverzoekschrift dus binnen de termijn ingediend. Het middel van de man bevat hierop gerichte klachten en is derhalve gegrond.

4. Beslissing

De Hoge Raad:

vernietigt de beschikking van het gerechtshof te 's-Gravenhage van 9 juni 2010;

wijst de zaak terug naar dat hof ter verdere behandeling en beslissing.

» Noot

1. Net als in de dagvaardingsprocedure dient de rechter in de verzoekschriftprocedure ambtshalve te beoordelen of er binnen de toepasselijke appeltermijn is geappelleerd en, indien dat niet het geval is, appellant ambtshalve niet-ontvankelijk te verklaren in zijn appel. Art. 359 Rv bepaalt dat het hoger beroep wordt ingesteld door de indiening van een beroepschrift. Bijzonder bij de verzoekschriftprocedure is dat het tijdstip van indiening van dit stuk bij de griffier van de appelrechter beslissend is voor de vraag of tijdig appel is ingesteld. Aan de beroepstermijn wordt in beginsel strikt de hand gehouden. Dit geldt niet alleen als binnen de beroepstermijn in het geheel geen actie is ondernomen, maar ook in het onderhavige geval waarin het beroepschrift weliswaar tijdig, maar bij een verkeerde griffie is ingediend en pas na het verstrijken van de beroepstermijn bij de juiste griffie binnenkomt.

Alle reden dus om te weten wanneer een stuk als tijdig ingediend kan worden beschouwd. De Hoge Raad hanteert daarvoor dezelfde criteria als voor de vraag naar de werking van verklaringen volgens het burgerlijk recht, waarbij het uitgangspunt is dat een tot een bepaalde persoon gerichte verklaring, om haar werking te hebben, die persoon moet hebben bereikt (de ontvangsttheorie, art. 3:59 jo. art. 3:37 lid 3 BW).

2. In de bovenstaande beschikking was het beroepschrift – op de laatste dag van de beroepstermijn – weliswaar gericht tot het juiste gerecht (het gerechtshof Den Haag), maar was het gestuurd naar de fax van het verkeerde gerecht (de rechtbank Den Haag). Daar was het vóór het verstrijken van de beroepstermijn (maar na sluitingstijd van het gerecht) binnengekomen. De griffie heeft het pas de volgende dag doorgeleid naar het hof. Daar komt het beroepschrift ná het verstrijken van de beroepstermijn binnen. De vraag was of de indiening niettemin tijdig is.

3. Bij problemen rondom de indiening biedt de zogenoemde genuanceerde ontvangsttheorie soelaas. Die houdt in dat een verklaring die een persoon niet heeft bereikt, toch haar werking heeft indien het niet of niet tijdig bereiken het gevolg is van omstandigheden die de persoon van de geadresseerde betreffen en rechtvaardigen dat hij het nadeel draagt (Sniijders/Wendels, *Civiel appel*, nr. 327). In HR 1 juli 1997, *NJ* 1997, 652 is deze theorie toegepast in een met de onderhavige zaak vergelijkbaar geval. Het ging daar om een stuk dat was bezorgd in de algemene brievenbus van de gerechtelijke diensten te Amsterdam, in plaats van bij het Hof Amsterdam op de Prinsengracht. In de uitspraak is vooropgesteld dat degene die een stuk op een verkeerd adres bezorgt, of zich bedient van personen die dat doen, en vertrouwt op onverwijld doorzending door de ontvanger naar het juiste adres, dat op eigen risico doet. Dit lijdt uitzondering indien er bijzondere omstandigheden zijn die meebrengen dat het beroep toch geacht moet worden tijdig te zijn ingesteld. Die bijzondere omstandigheden waren in de casus van 1997 dat het stuk is bezorgd bij een overkoepelende organisatie waaronder de griffie ressorteert en deze over een distributienet beschikt waardoor het stuk nog op de dag van bezorging bij het Hof Amsterdam had kunnen arriveren. Dit uitgangspunt (strikte handhaving termijnen tenzij bijzondere omstandigheden) is nadien herhaald in HR 24 maart 2000, *NJ* 2000, 314, waarin geoordeeld werd dat er geen bijzondere omstandigheden waren die een uitzondering op de regel rechtvaardigden. Het ging daar om de indiening van een cassatierekest bij de centrale balie van het paleis van justitie te Den Haag in plaats van bij het gebouw van de Hoge Raad. Geoordeeld werd dat de centrale balie van het paleis van justitie ten opzichte van de griffie van de Hoge Raad niet als een overkoepelende of functionele organisatie is te zien. Ook de lagere rechtspraak heeft soortgelijke geschillen met toepassing van de genuanceerde ontvangsttheorie opgelost, hetgeen overigens tot verschillende beoordelingen heeft geleid van de vraag of van bijzondere omstandigheden sprake is. Zie bijvoorbeeld Hof Amsterdam 24 maart 1998, *NJ* 2000, 154 waarin het ging om de indiening per fax op het faxadres van de rechtbank in plaats van het hof. Het feit dat de griffie een verkeerd faxnummer had doorgegeven, alsmede het gegeven dat beide faxapparaten waren verbonden aan één telefoon- en faxcentrale, namelijk die van ‘Justitie Amsterdam’ waren bijzondere omstandigheden op grond waarvan de te late indiening werd gesauveerd. Anders lag dat bij een uitspraak van hetzelfde hof van 18 december 2003 (*NJF* 2004, 226). Ook daar ging het om de indiening van het beroepschrift per fax op het faxadres van de rechtbank in plaats van het hof. Bij gebreke van bijzondere omstandigheden hanteerde het hof de hoofdregel dat het risico van de bezorging op een verkeerd adres in beginsel voor rekening van de adressant wordt gelaten. Zie voorts Hof 's-Hertogenbosch 3 juli 2007 («JBPr» 2007/85, m.nt. G. van Rijssen), waarin het wederom ging om een beroepschrift *gericht* aan het Hof, maar dat (op

de laatste dag van de lopende termijn) was *gestuurd* naar de fax van de rechtbank, sector kanton. Ook in deze zaak werden geen bijzondere omstandigheden aangenomen die een uitzondering op de hoofdregel rechtvaardigen. Het feit dat het gerechtsgebouw en de rechtbank zijn gevestigd in één gerechtsgebouw en beide gebruikmaken van de diensten van de Centrale Informatiebalie achtte het hof niet relevant, nu het beroepschrift is gezonden naar de fax van de sector kanton. Het hof achtte voorts niet aannemelijk dat een griffiemedewerker een onjuist faxnummer heeft meegedeeld.

4. Terug naar de bovenstaande beschikking.

A-G Strikwerda komt in zijn conclusie voor de beschikking, met toepassing van de genuanceerde ontvangsttheorie, tot de afweging dat zich geen bijzondere omstandigheden voordoen die een uitzondering op de hoofdregel rechtvaardigen. De Hoge Raad volgt de A-G niet. De Hoge Raad komt tot het oordeel dat in dit geval het beroepschrift geacht moet worden te zijn ingediend op het tijdstip van binnenkomst bij het andere (verkeerde) gerecht. Nu dat tijdstip in dit geval ligt voor het verstrijken van de termijn, is het beroepschrift tijdig ingediend. De Hoge Raad overweegt daartoe dat van de griffie van het verkeerde gerecht verwacht mag worden dat het deze fout binnen korte tijd onderkent en het verzoekschrift dan onverwijld doorgeleidt naar het juiste gerecht. Die doorgeleiding kan niet altijd dezelfde dag plaatsvinden. Een redelijke, met de eisen van een goede procesorde verenigbare wetstoepassing brengt daarom mee dat een dergelijk beroepschrift geacht wordt te zijn ingediend op het tijdstip van binnenkomst bij het andere, verkeerde, gerecht. Voorwaarde is wel dat de ontvangst en het tijdstip van de ontvangst bij het verkeerde gerecht met de vereiste mate van zekerheid vaststaat.

5. Het resultaat past in het streven naar deformalisering (zie ook de noot van H.B. Krans onder deze uitspraak in *NJ* 2012, 198). Opmerkelijk is evenwel de formulering waarin de Hoge Raad de beschikking heeft gegoten. Zij wordt niet (expliciet) in de sleutel geplaatst van de genuanceerde ontvangsttheorie die sinds 1997 op indieningsproblemen als hier aan de orde wordt toegepast. Heeft de Hoge Raad bedoeld daarvan af te stappen? Ik meen van niet. Als de Hoge Raad een koerswijziging had beoogd, of een algemene mogelijkheid had willen geven om een verzuim als het onderhavige na het verstrijken van de beroepstermijn te herstellen, dan zou een uitgebreide motivering van de Hoge Raad mogen worden verwacht. Dit geldt in het bijzonder nu de rechtszekerheid en de eisen van een goede procesorde meebrengen dat in beginsel aan de in de wet gestelde beroepstermijn strikt de hand wordt gehouden. De beschikking moet veeleer zo worden gelezen dat de Hoge Raad, anders dan het hof en de A-G, de omstandigheden in deze casus wél heeft aangemerkt als bijzondere omstandigheden die een uitzondering rechtvaardigen op de hoofdregel dat de indiener het risico draagt van indiening bij het verkeerde gerecht. Daarvan uitgaand, roept de beschikking vragen op over de reikwijdte ervan. Moeten we uit de formulering dat “verwacht mag worden dat de griffie van het verkeerde gerecht deze fout binnen korte tijd onderkent en het verzoekschrift dan onverwijld doorgeleidt naar het juiste gerecht”, afleiden dat de Hoge Raad het niet (tijdig) doorzenden aanmerkt als een gevolg van omstandigheden die de persoon van de geadresseerde betreffen en die om die reden niet ten nadele van de adressant kan worden gebracht? Hoe verenigt die aanname zich met het ontbreken van een doorzendplicht als in art. 6:15 Awb in civiele zaken? En hoever reikt de “verwachting” die we van de griffie van het verkeerde gerecht mogen hebben? Geldt de door de Hoge Raad uitgesproken verwachting dat het stuk wordt doorgeleid naar het juiste gerecht ook als het juiste gerecht niet valt binnen de overkoepelende organisatie? Daarbij valt te denken aan een beroepschrift dat gericht is aan het hof Amsterdam, maar dat wordt gezonden aan de fax

van het hof (of de rechtbank) Arnhem. Als de Hoge Raad heeft bedoeld dat ook in een dergelijk geval het verzoekschrift geacht wordt te zijn ingediend op het tijdstip van binnenkomst bij het verkeerde gerecht (mits het tijdstip daarvan met de vereiste mate van zekerheid kan worden vastgesteld), dan betekent dat een koerswijziging ten opzichte van de hiervoor genoemde uitspraak van de Hoge Raad van 24 maart 2000 (*NJ* 2000, 314). Krans wijst er in zijn *NJ*-noot bovendien op dat uit de uitspraak niet met zekerheid valt af te leiden wat rechtens is als de griffie van het verkeerde gerecht het beroepschrift (te) laat doorstuurt, niet doorstuurt of doorstuurt naar een ander verkeerd gerecht. Bij al deze onzekerheden luidt het advies, deformaliseringstendens ten spijt, de (fax- en adresserings)gegevens te (blijven) controleren en eventuele (ingeschakelde) derden ter zake goed te instrueren.

mr. A.J.J.G. Schijns, advocaat bij Kennedy Van der Laan te Amsterdam